

सप्तरी

साप्ताहिक

वर्ष ४० अंक १२ २०७८ साल असोज ३१ गते आइतवार (17 Oct. 2021 Sunday) मूल्य रु. ७/-

श्रमिकहरूको मौलिक अधिकारको सम्मान गरौं,
सबै प्रतिष्ठानहरूले न्यूनतम पारिश्रमिक प्रदान गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

यस अंक भित्र - पृष्ठ २ मा : नेपाली खाद्य प्रणाली: ... पृष्ठ ३ मा : दुई महिना भित्रै राजविराजका ... पृष्ठ ४ मा : स्वास्थ्यमन्त्रीलाई ३० सुभावा: ... पृष्ठ ५ मा : अनलाइन सञ्चारमाध्यमबाट पत्रकार ...

अधुरो सडकहरूलाई एक महिनाभित्र पूर्णता दिने : मन्त्री यादव

सवारी दुर्घटनामा तीनको मृत्यु, दुई घाइते

राजविराज / भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्री रेणु यादवले सप्तरीका अधुरो सडकहरूलाई एक महिनाभित्र पूर्णता दिने प्रतिवद्धता गरेकी छिन् । जनता समाजवादी पार्टी जिल्ला समन्वय समिति सप्तरीद्वारा राजविराजमा शनिवार आयोजित स्वागत, बधाई, सम्मान तथा शुभकामना आदानप्रदान कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले यस्तो प्रतिवद्धता व्यक्त गरेकी हुन् । मन्त्री नियुक्त भएपछि पहिलो पटक आफ्नो गृह जिल्ला आएकी यादवले आफुले पाएको कार्यभारलाई ईमान्दारीतापूर्वक वहन गर्ने भन्दै सडकको दुर्दशाका

कारण सप्तरीवासीले निकै सास्ती व्यहोर्नु परेको बताइन् । उनले राजविराज सदरमुकाम जोड्ने सबै सडकको अवस्थामा एक महिना भित्र परिवर्तन देख्ने गरि काम गर्ने उल्लेख गर्दै कामको जिम्मेवारी लिएर समयमा काम नगर्ने ठेगेदार कम्पनीलाई कारवाही समेत गर्ने चेतावनी दिइन् । जनता समाजवादी पार्टीका कार्यकारी सदस्य समेत रहेकी मन्त्री यादवले पदलाई भन्दा पहिचान, अधिकार र विकास तथा सुशासनको लागि लड्ने जसपा पार्टी रहेको जिकिर गर्दै देश निर्माणका निमित्त पार्टीले विश्वासका साथ दिएको

जिम्मेवारीलाई ईमान्दारीपूर्वक पूरा गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरिन् । जनता समाजवादी पार्टी नेपाल सप्तरीका अध्यक्ष केदार प्रसाद यादवको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा सप्तरी निर्वाचन क्षेत्र नम्बर १ का सांसद डा. सुर्य नारायण यादव, जनता समाजवादी पार्टीका केन्द्रिय सदस्य अनिरुद्ध प्रसाद सिंह यादव, विनोद चौधरी, चित्तनारायण यादव, भिमराज यादव, शैलेन्द्र मोहन भ्वा, अशोक यादव, प्रदेश नम्बर २ का प्रदेश सभा सदस्य अभिषेक यादवलगायतकाले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए ।

राजविराज / सप्तरीमा शुक्रवार र शनिवार सवारी दुर्घटना हुँदा तीन जनाको मृत्यु भएको छ भने दुई जना घाइते भएका छन् । जिल्लाको खडक नगरपालिका वडा नं ४ अमहास्थित पुर्वपश्चिम राजमार्गमा शुक्रवार दुई मोटरसाइकल ठोकिदा दुई जनाको मृत्यु भएको छ । पश्चिमबाट पुर्वतर्फ जाँदै गरेको बा.५६प. २५१५ नम्बरको मोटरसाइकल र विपरित दिशाबाट आउँदै गरेको स.५प. ८४३४ नम्बरको मोटरसाइकल एक-आपसमा ठोकिदा बा.५६प. २५१५

नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार भ्वापाको शिवसतासी नगरपालिका ६ निवासी २२ वर्षिय विवेक सापकोटा र स.५प. ८४३४ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार भ्वापाकै भद्रपुर नगरपालिका ४ निवासी २१ वर्षिय दयाराम सिंह राजवंशीको मृत्यु भएको हो । यता स.५प. ८४३४ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार महोत्तरीको मटिहानी नगरपालिका ७ निवासी ३५ वर्षिय चन्दन कुमार साह गम्भिर घाइते भएका छन् । उनलाई उपचारको लागि विराटनगरतर्फ बाँकी पाँच पृष्ठमा

कालो दुसी (म्यूकरमाइकोसिस) सम्बन्धी जान्ने पर्ने कुरा

कोभिड-१९ भएका बिरामीमा आँखा, नाक र अनुहार बिजार्ने कालो दुसीको संक्रमण नेपालमा अहिले केही मानिसमा पुष्टि भएको छ । यो संक्रमण विरलै देखिन्छ तर संक्रमण गम्भीर भए प्राणघातक पनि हुनसक्ने भएकोले समयमा नै ध्यान पुऱ्याउनु आवश्यक छ ।

कालो दुसीका सामान्य प्रारम्भिक लक्षणहरू

- अनुहार, मुख, नाक, आँखा वरिपरि दुस्ने
- ज्वरो आउने
- आँसा र नाक सुनिने, रातो हुने वा दुस्ने
- आँसाको ढकनी सुनिने र ढकनी म्हुवने, आँसाले घमिलो देख्ने
- नाकको वरिपरिको छालाको रंग कालो हुँदै जाने, रगत बाग्ने, बाक्लो सिँजान आउने
- दाँत दुस्ने वा हल्लिने

उच्च जोखिम भएकाहरू

- कोभिड-१९ उपचारका क्रममा स्टेरोइड प्रयोग गरेका व्यक्तिहरू
- चिकित्सकको सल्लाह बिना एन्टिबायोटिक वा अन्य औषधीको जथाभावी प्रयोग गर्नेहरू
- मधुमेह भएका वा शरीरको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता कमजोर भएकाहरू

घरमा आइसोलेसनमा बस्दा अपनाउन सकिने रोकथामका उपायहरू

- सफा र सुस्वा मास्क प्रयोग गर्ने, डिस्पोजेबल मास्कको पुनः प्रयोग नगर्ने
- नियमित रूपमा हात धुने वा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्ने
- व्यक्तिगत सरसफाईमा ध्यान दिने
- घर बाहिर वा फोहरमा काम गर्नु परे डिस्पोजेबल पन्जाको प्रयोग गर्ने
- घेरै धुलो भएको र ओसिलो ठाउँमा नजाने
- नुनिलो पानीले नाक सफा गर्ने
- पोभिडोन आयोडिन भएको तरल पदार्थले घाँटी र मुख कुल्ला गर्ने
- मधुमेह भएका बिरामीले सुगर नियन्त्रणमा राख्ने
- स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाहमा मात्रै औषधी प्रयोग गर्ने

यो कोरोना जस्तो एक मानिसबाट अर्को मानिसमा सार्ने

राजगढ गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सप्तरी

मधेशको मुद्दा लिएर अगाडी बढ्न लोसपालाई सुभावा

राजविराज / लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपाललाई मधेशको मुद्दा लिएर अगाडी बढ्न आयोजित एक कार्यक्रमका सहभागीहरूले सुभावा दिएका छन । लोसपा सप्तरी राजगढ गाउँपालिकाद्वारा शुक्रवार आयोजित शुभकामना आदान प्रदान तथा सदस्यता वितरण कार्यक्रममा सहभागीहरूले उक्त सुभावा दिएका हुन् । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि

सांसद चन्द्रकान्त चौधरीले लोसपाप्रति जनताको आकर्षण बढेको बताउँदै जसपाबाट अलग भएर नयाँ पार्टी बनाए पनि जनताको समर्थन र भुकाव यसै पार्टीमा रहेको दावी समेत गरे । उनले पार्टी एउटा उद्देश्यले लिएर अगाडी बढेको बताउँदै भविष्यमा सोही उद्देश्य अनुसार कार्य गर्ने उल्लेख गरे । लोसपाले एउटा उद्देश्य लिएर अगाडी बढेको पार्टी भएकोले मधेशी, आदिवासी, जनजाती,

मुस्लिम लगायत सबै उपेक्षित वर्गको पहिचान तथा अधिकारका लागि लडिरहने बताउँदै लोसपाले जनताको मुद्दा लिएर अगाडी बढी रहेकोमा जनताले सन्तोष प्रकट गरिरहेको जिकिर गरे । यसैगरी शुक्रवारै राजगढ गाउँपालिका वडा २ स्थित वनैनियामा लोसपा केन्द्रीय कार्यकारी समिति सदस्य पुष्पा ठाकुरले दशैको अवसरमा शुभकामना आदाप्रदानसँगै दर्जनौ बाँकी पाँच पृष्ठमा

सम्पादकीय

बालबालिकाको अवस्था बारे बुझौं

राष्ट्रिय बालदिवसका रूपमा मुलुकभर विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइँदै आइन्छ। तर, बालबालिकाको अधिकार र शिक्षाका लागि जतिसुकै पहल गरेपनि त्यो कागमै सीमित भएको देखिन्छ। अहिले पनि बालबालिकाहरु शिक्षाबाट वञ्चित नै छ। कतिपय बालबालिकाहरु सडकमै दिनरात गुजारा गर्न बाध्य छन्। यस्तो अवस्थामा सरकारी स्तरबाट खासै पहल भएको देखिन्छ।

बालअधिकार महासंघमा उल्लेख भएका अधिकारहरु नेपालमा रहेका बालबालिकाहरुलाई प्रदान गर्नु सरकारको कर्तव्य हो। यस क्रममा धेरै जसो अधिकारहरु क्रमशः राज्यले बालबालिकाहरुलाई उपलब्ध गराउँदै आएको छ। तथापि जुन रूप र जुन गतिमा बालबालिकाहरुले आफ्ना अधिकार पाउनु पर्ने हो, त्यसो अहिलेसम्म हुन सरेको छैन। बालकहरुको श्रम शोषण अहिले पनि जारी छ। बालबालिकाहरु कुनै न कुनै रूपमा दुर्व्यवहारका शिकार भइरहेका छन्। जबसम्म बालबालिकाको संसारलाई भयमुक्त र बालमैत्री बनाउन सकिन्छ, तबसम्म उनीहरुले आफ्ना अधिकारको उपभोग गर्नबाट वञ्चित रहन्छन्। बालबालिकाहरुको कुरा सुन्न जरुरी छ किनभने उनीहरु भित्र असिमित प्रतिभा लुकेका हुन्छन्।

घर-परिवार, समाज, विद्यालय आदि स्थान बालबालिकाले बिना त्रास बस्ने ठाउँ भएपनि यस्ता ठाउँमा उनीहरुसँग दुर्व्यवहार भइरहेको हुन्छ। तसर्थ बालबालिकालाई भविष्यको कर्णधारका रूपमा परिवर्तित गर्न सबै सरोकारवाला निकाय गम्भिर बन्नु आवश्यक छ।

पुरानो रोगको उपचारका लागि सम्पर्क गरौं।

होमियोप्याथिक रिसर्च इन्स्टिट्युट

डा. सुशील मोहन दास

(बी.एच.एम.एस)

सिरहा रोड, राजविराज फोन : ०३१-५२९९६८

डा. ललन प्रसाद राणियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सल्टेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. रंजना गिरी

Dr. Ranjana Giri

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

Infertility Specialist (Consultant IVF)

NMC No. : 10635

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसूती रोग विशेषज्ञ

बाभ्रपन, कमजोरी, लिकोरिया, महिनाबारी समस्याको सफल उपचार

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

नेपाली खाद्य प्रणाली: रूपान्तरण र सुरक्षा

स्वस्थकर आहारका माध्यमबाट निर्मित मानवीय पुँजी देश विकासको आधार हो। देशको सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा मानवीय पुँजीको योगदान रहन्छ। खाद्य सुरक्षा राज्यको प्रणालीसँग जोडिन्छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको भण्डे २७ प्रतिशत हिस्सा आगट्ने कृषि क्षेत्र जीविकोपार्जन, रोजगारी र आय आर्जनको मुख्य स्रोतका रूपमा रहिआएको छ। देशको ६५ प्रतिशत मानिसको आवश्यकता यस क्षेत्रमा छ। परम्परागत ज्ञानमा आधारित कृषि दैनिकीको स्रोतबाट ग्रामीण समुदायका परिवारको सबै खर्च धानिएको छ। यसर्थ नेपालीको मुख्य रोजगारी कृषि हो। खाद्य सुरक्षाको आधार पनि यही हो। कृषिमा निर्भरता, बाली विविधीकरणमा सम्भावना र प्राकृतिकरूपमा पूर्णता रहेको देश नेपाल विश्व भोकमरी सूचकांकमा दयनीय अवस्थामा छ। करिब ३७ लाख मानिस खाद्य असुरक्षाको स्थितिमा छन्। खाद्यान्न आयात उच्च छ। कुपोषण र अन्य मानव स्वास्थ्य सूचकहरुको समेत अवस्था नकारात्मक छ। २०१९ बाट फैलिएको कोरोना महामारीले यसलाई थप नकारात्मक बनाएको छ।

नेपाली नीति

खाद्य सुरक्षालाई लक्षित गरी सन् २०३५ सम्ममा नेपाललाई खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाउने लक्ष्यसहित दीर्घकालीन कृषि विकास रणनीति, २०७२ मा उल्लेख गरिएको छ। पन्ध्रौं योजनामा स्वच्छ र पोषणयुक्त खाद्य उपलब्धता तथा पहुँच वृद्धि गर्दै खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य लिइएको छ। खाद्य असुरक्षा २९ प्रतिशतबाट १० मा झार्ने लक्ष्य राखिएको छ। दिगो विकास लक्ष्यअन्तर्गत भोमकरीको अन्त्य नीति अवलम्बन गर्दै विश्व खाद्य कार्यक्रम, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना, नेपाल बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाअन्तर्गतका कार्यक्रम सञ्चालनमा छन्।

खाद्यसम्बन्धी हक प्रत्येक नागरिकलाई हुने, प्रत्येक नागरिकलाई खाद्य वस्तुको अभावमा जीवन जोखिममा पर्ने अवस्थाबाट सुरक्षित हुने र प्रत्येक नागरिकलाई कानुनबमोजिम खाद्य सम्पभुताको हक हुनेछ भनी नेपालको संविधानको धारा ३६ मा उल्लेख छ। संविधानको धारा ५९ मा राज्यका नीतिहरूअन्तर्गत कृषि र भूमि सुधारसम्बन्धी नीति र नागरिकका आधारभूत आवश्यकतासम्बन्धी नीतिहरू उल्लेख छन्। जसमा कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व बढाउने र

खाद्यान्नको दिगो उत्पादन, आपूर्ति र सञ्चयको व्यवस्था छ। खाद्य ऐन २०२३, उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०७५ र खाद्य अधिकार तथा खाद्य सम्पभुतासम्बन्धी ऐन २०७५ जस्ता कानुनी दस्तावेज खाद्य सुरक्षासँग सम्बन्धित छन्।

अल्मलिँदो धिति

कानुन र योजनाको व्यावहारिक कार्यान्वयन भएन: कानुन, नीति र योजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कार्यशील नियामावली र संयन्त्र बन्ने समय लाग्ने गरेको छ। अन्तर्राष्ट्रिय एवं राष्ट्रिय तहमा भएका प्रतिवद्धता एवं निर्मित कानुन र विषयत अभ्यासको स्थानीयकरण हुन सकेन। कार्यशील भइ नतिजा उन्मुख हुनुपर्ने असल प्रतिवद्धतासमेत घोषणा र योजनामा नै सीमित बन्न पुगे।

उत्पादन कर्ममा पुस्ता हस्तान्तरण भएन: कृषि उत्पादन र खाद्य व्यवस्था परम्परागत काम हो भन्ने नयाँ पुस्ताको बुझाइ छ। खाद्य उत्पादन, प्रविधि र प्रणालीको अध्ययन/अनुसन्धान कमजोर छ। कृषि उत्पादनमा नवीनतम उपाय र किसानको गोजीमा पैसा जाने वातावरण भएन। यसलाई उद्यमशीलताको क्षेत्रका रूपमा विकास गर्न सकिने। युवा पुस्ता यस पेसामा आकर्षित भएन।

किसानलाई प्रोत्साहन भएन: कृषि प्रकृतिसँगको पौठेजोरी र यसबाट सफलताको सूचक हो। यसर्थ यो पेसा कठिन छ। कृषिका लागि आधारभूत वस्तुहरूको सहज उपलब्धता छैन। उत्पादनमा प्रेरित गर्ने र कृषिमैत्री वातावरण सिर्जना गर्ने व्यवहारगत तदारुकता छैन। विपत्ति र महामारीमा यस क्षेत्रलाई जोगाउने योजना र कार्यान्वयन पक्ष फितलो छ। उत्पादित वस्तुले मूल्य नपाउने र श्रम खेर जाने स्थिति रह्यो। किसानको पहिचान भएन। पहिचान र वर्गीकरण नगर्दा खेती गर्ने किसान राज्यको सेवा/सुविधा वञ्चित बन्दै गए। यसले पेसागत पलायनता बढाउँदै लग्यो। उत्पादक र उपभोक्ताबीचको दूरी बढ्दै गएको छ। उत्पादक आफ्नो उत्पादन न्यून मूल्यमा विक्री गर्न बाध्य छन्। उपभोक्ता महँगोमा किन्ने अवस्थामा पुगेका छन्।

खराब खाद्य संस्कृति: खाद्य पदार्थमा पौष्टिकता एवं सन्तुलित खाना भन्दा अजैविक, शीघ्र र स्वादे खाना प्रयोगले गर्दा मानिसको स्वास्थ्य संकटमा पर्दैछ। देखासिकीका लागि खाना र खानका लागि खानाले गर्दा स्वस्थ खाद्य संस्कृति र

स्वास्थ्य दैनिकीमा सङ्कट उत्पन्न भएको छ। खाद्य वस्तुमा भएको पौष्टिकतामा ध्यान एवं खानाको रूपान्तरणमा सिर्जनशीलताको कमीले गर्दा परम्परागत खानामा अरुचि बढ्दै गयो। परम्परादेखि औषधीय गुण रहेका खाद्यान्नसमेत पहिचान भएन।

खाद्य वस्तुमा वैदेशिक अतिक्रमण: डोकाको होइन डिपार्टमेन्टको साग, आँखालाई राम्रो लाग्ने एवं आकार/प्रकारमा चिट्कक परेका र टीका लगाइएका फलफूलतिर ध्यान मोडिएको छ। खानामा पनि विदेशी ब्रान्डको मोह र ध्यानले नेपाली उत्पादन विस्थापित हुँदैछ। नेपाली खाद्य पदार्थको महत्व र पहिचान गुम्दैछ। आफ्नो देशको मौलिक उत्पादनमा बाहिरी देशको अधिकार बढ्दैछ।

उत्पादनका साधनमाथिको असन्तुलित दोहन:मलजल राम्रो हुन नसक्दा र रासायनिक मलको अधिक प्रयोगले गर्दा जग्गाको ऊर्वा शक्ति हास भएको छ। जग्गाको वर्गीकरणविनाको प्रयोग र असन्तुलित डोजरे विकासले खेतीयोग्य जमिन खुम्चँदो छ।

खाद्य सुरक्षा र खाद्य प्रणालीमा सुधार कसरी ?

- खाद्य सुरक्षा एवं सम्पभुता ऐन २०७५ ले व्यवस्था गरेअनुसार स्थानीय तहको नीति कानुनले उत्पादन, भण्डारण, वितरणको उचित व्यवस्थापनको अवस्था सुनिश्चित गर्नुपर्छ। स्थानीय, सांस्कृतिक र दिगो खाद्यान्न उपलब्धताको संरक्षणका लागि नीति निर्माणमा स्थानीय समुदायको अधिकार र पहुँच सुनिश्चित गरिनुपर्छ। यसमार्फत स्थानीय परम्परागत उत्पादन, वनजन्य उत्पादन एवं उपभोग, खाद्य विविधता, प्राकृतिक दिगो खानाको उपलब्धता र न्यायोचित वितरण प्रणालीलाई बढावा दिनु आवश्यक छ। -स्थानीय भूगोल, विशेषता, हावापानी र सम्भाव्यताका आधारमा स्थानीय उत्पादन एवं कृषि वन प्रवर्द्धनमा जोड दिइनुपर्छ। यसका लागि समुदायको अधिकार सुनिश्चिततासहितको स्थानीय तहको कृषि ऐन एवं वन ऐन निर्माण, खाद्य सुरक्षा तथा संप्रभुता ऐनको स्थानीयकरण गर्न जरुरी छ। कृषि तथा वन क्षेत्रको योजना तर्जुमा गर्दा कृषि वन, पर्यटन एवं कृषि तथा वन उद्यम प्रवर्द्धनका योजनालाई सम्बोधन गर्न आवश्यक छ। -उत्पादकत्वमा सुधार एवं दिगो खाद्य प्रणालीका लागि स्रोतको दिगो उपयोग, जैविक विविधताको संरक्षण, उत्पादक साना किसानहरूमा रहेको विद्यमान परम्परागत

ज्ञानको उपयोगलाई बढावा दिइनुपर्छ। स्थानीय र परम्परागत उत्पादनलाई प्राथमिकता दिँदै उद्यमशीलता र सीमान्त समुदाय एवं महिला सशक्तीकरणमा स्रोत परिचालन आवश्यक छ। -रैथाने उत्पादन, संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय वीउ, स्वस्थ माटो र जैविक उत्पादन प्रणालीको संरक्षण र दिगो कृषिका असल अभ्यासलाई प्रवर्द्धन गर्नु आवश्यक छ। कृषिलाई औपचारिक क्षेत्रका रूपमा विकास गरी यसलाई नागरिकको खाद्य सुरक्षा एवं सामाजिक सुरक्षासँग जोडिनुपर्छ। यसले घरधुरी स्तरको खाद्यान्न उपभोग प्रणाली, सीमान्त, गरिबलगायत सम्पूर्ण समुदायको खाद्य सुरक्षा र स्वच्छता सुनिश्चित गर्छ। - कृषिप्रधान देशको मर्म र कृषिमा योगदान गर्ने किसानको पेसागत अधिकारको सुनिश्चितता तथा अनुदानको प्रभावकारिताका लागि सरोकारवालाहरूसँगको समन्वयमा किसानहरूको पहिचान र वर्गीकरण गरी परिचयपत्र उपलब्ध गराइ सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता आवश्यक छ। यसले कृषि पेसाको सम्मान र पेसागत पलायनता रोक्छ।

उत्पादकत्व बढाउँछ। - उत्पादनका लागि चाहिने प्राकृतिक स्रोतहरूको अत्यधिक दोहन र शोषण नियन्त्रण गरी दिगो, पर्यावरणमैत्री योजनाबद्ध विकासका लागि भूउपयोग योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्छ। यसका लागि समुदायको सहभागितामा र तिनै तहका सरकारको समन्वय तथा स्थानीय तहले कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्न आवश्यक छ।

खाद्य प्रणालीको रूपान्तरण र दिगो उपयोगको आधार भनेको कृषि पेसामा लागेका कृषकलाई प्रोत्साहित गर्ने साथै कृषि पर्यावरणीय र दिगो अभ्यास हो। यसले पहिचानसहितको खाद्य संस्कृति, खाद्य गुणस्तरता र उत्पादकत्वमा योगदान गर्छ। यसका लागि कानुनी र नीतिगत स्पष्टता तथा व्यवहारगतरूपमा कार्यशील वातावरणको सुनिश्चितता आवश्यक छ। अन्तर्राष्ट्रियप्रतिवद्धताहरू र राष्ट्रिय तहका नीतिगत व्यवस्थालाई स्थानीयकरण गर्दै तहगत सरकार र सरोकारवालाको समन्वय आवश्यक छ। यसले न्यायोचित खाद्य प्रणाली रूपान्तरणका लागि अन्तर्राष्ट्रिय खाद्य प्रणाली सम्मेलनमा नेपाल सरकारले पेस गरेको प्रतिवद्धता एवं दिगो विकास लक्ष्य प्राप्ति तथा समृद्ध राष्ट्रको आकांक्षा र सुखी नेपालीको सपना पूरा गर्न महत्वपूर्ण योगदान गर्नेछ।

नागरिक न्युजबाट

दुई महिना भित्रै राजविराजको मुहार फेरिने प्रमुख यादवको दाबी

राजविराज/राजविराज नगरपालिकाका प्रमुख शम्भु प्रसाद यादवले दुई महिना भित्रै राजविराज नगरपालिकाको मुहार फेरिने बताएका छन्।

राजविराज नगरपालिका वडा नं. ६ को नवनिर्मित कार्यालय भवनको सोमबार एक कार्यक्रमबीच उद्घाटन गर्दै उनले सो कुरा बताएका हुन्।

उनले आफ्नो कार्यकालमा धेरै योजनाहरू आएकोले चाडै नै ती योजनाहरू सम्पन्न भई नगरपालिकाको सौन्दर्य नै फेरिने दाबी समेत गर्दै राजविराज बस पार्क, राजविराज हटिया लगायत नगरभित्रको रिंग रोडका कार्यहरू दुई महिना भित्रै सम्पन्न हुने जानकारी दिए।

ठेकेदारको लापरवाहीका कारण राजविराजको अड्डा लाइन, नेता चौकदेखि पश्चिम सिरहा रोड, तेतरी गाछी सडक, तेतरी गाछी-राजदेवी मन्दिर सडक लगायत अधिकांश सडक हिलाम्ये र खाल्डो भएर समस्या उत्पन्न भएको उनले दोष समेत लगाए।

सडक डिभिजन कार्यालय, हुलाकी सडक आयोजना र सहरी

विकास डिभिजन कार्यालय अन्तर्गतका ती सबै कामहरू रहेकाले आफूहरूले केही गर्न नसकेको लाचारी व्यक्त गरे।

कार्यक्रममा जिल्ला प्रहरी कार्यालयकम नायब प्रहरी उपरिक्षक माधव प्रसाद काफ्ले, समाजसेवी ई ईन्द्र नारायण देव, महिदेव चौधरी, राजविराज नगरपालिका भुतपूर्व वडा अध्यक्ष राधेश्याम साह, वडा कार्यालय भवन निर्माण अनुगमन समितिका राधेश्याम साहलगायतले वडा कार्यालयबाट सेवाग्राहीहरूले सहज रूपमा सेवा पाउने विश्वास व्यक्त गरे।

राजविराज नगरपालिकाको सहयोगमा कुल ५४ लाख ७८ हजार ४ सय ९३ रूपैयाको लागतमा ७ कोठे भवन निर्माण गरिएको ६ नं. वडाका अध्यक्ष प्रेम यादवले जानकारी दिए।

वडा अध्यक्ष प्रेम यादवको अध्यक्षतामा आयोजित वडा कार्यालय भवन उद्घाटन तथा जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रममा वडाका दर्जनौं जेष्ठ नागरिकहरूलाई दोसला ओढाएर सम्मान समेत गरिएको थियो।

उक्त अवसरमा राजविराज वडा १४ का सुवालाल मण्डल, राजविराज वडा १५ रामप्रसाद यादव, राजविराज वडा १२ का अध्यक्ष हरिहर यादव, राजविराज ९ का अध्यक्ष शम्भु प्रसाद यादव (लाली), राजविराज ८ का अध्यक्ष जयनारायण मण्डल, राजविराज नगरपालिका ईन्जिनियर अशोक दास, लेखापाल जयराम यादव, वडा ६ का सचिव दिनेश प्रसाद यादव, वरिष्ठ पत्रकार गणेशलाल देव, नेपाल पत्रकार महासंघ सहसचिव चन्दन कुमार यादव लगायत वडाका अन्य समाजसेवीहरूलाई समेत गम्छा ओढाएर सम्मान गरिएको थियो।

मुख्यसचिव भाद्वारा राजिनामा

राजविराज/ जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालका प्रदेश २ का मुख्यसचिव शम्भु भाले पार्टीको सम्पूर्ण जिम्मेवारीबाट राजिनामा दिएका छन्।

सामाजिक सञ्जालमार्फत उनले पार्टीमा काम गर्ने आफ्नो योग्यता र क्षमता नभएकोले आइतबारकै मितिबाट पार्टीको सम्पूर्ण

सुरुङ्गा बैज्ञानिक गाउँ चयन

राजविराज/सप्तरीको सुरुङ्गा नगरपालिकालाई नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान (नास्ट) ले बैज्ञानिक गाउँ कार्यक्रम लागु भएको दाश्रो पालिकाको रूपमा चयन गरेको छ।

नास्टका वरिष्ठ बैज्ञानिक अधिकृत डा. जयकान्त राउतले यसअघि उक्त कार्यक्रम गोरखा जिल्लाको सिरान चौक गाउँपालिकामा मात्र लागु भएको बताएका छन्।

बैज्ञानिक गाउँ कार्यक्रमका संयोजक समेत रहेका डा. राउतले यस भेगका किसान र

जनप्रतिनिधिले देखाएको चासो र स्थलगत अध्ययनपछि मुलुककै दोश्रो पालिकाको रूपमा सुरुङ्गा नगरपालिकालाई चयन गरिएको बताए।

कार्यक्रम अन्तरगत स्थानियस्तरमा उत्पादन बृद्धिका लागि च्याउको विऊ उत्पादन प्रयोगशाला समेत स्थापना गरि गतिविधि सुरु गरिएको छ। उक्त नगरपालिकाको वडा नं. ३ मा स्थापना गरिएको प्रयोगशालामा ९ लाख ८८ हजार ४ सय ६७ रूपैयाको बैज्ञानिक उपकरण र औजारसमेत जडान गरि काम सुरु

गरिएको नाष्टका प्रशासकीय अधिकृत दिलिपकुमार श्रीवास्तवले जानकारी दिए।

कार्यक्रम पूर्ण संचालनका लागि नास्टले ६० प्रतिशत र सुरुङ्गा नगरपालिकाले ४० प्रतिशत लगानी गर्ने सम्झौता भएको मेयर मुक्तिनाथ चौधरीले जानकारी दिए।

कार्यक्रममा सहभागि हुने कृषकका लागि नाष्टका प्रशिक्षक सुमन महर्जनको नेतृत्वमा प्रशिक्षण कार्य समेत सुरु गरिएको वडा अध्यक्ष रुद्र बहादुर कार्कीले बताए।

पत्रकार महासंघलाई साउण्ड सिस्टम प्रदान

राजविराज/नेपाल पत्रकार महासंघ सप्तरी शाखालाई

जन्ज्योती कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड राजविराजले सभाहलका लागि साउण्ड सिस्टम प्रदान गरेको छ।

महासंघद्वारा आयोजित एक कार्यक्रमबीच संस्थाका अध्यक्ष विश्वनाथ मण्डलले सामाजिक

उत्तरदायित्व कार्यक्रम अन्तरगत ठुलो पद मैले पाएँ। म आफ्नो कार्यकालकाले उक्त साउण्ड सिस्टम प्रदेश अध्यक्ष आदरणीय रेणु यादव र प्रदान जनाए।

आदरणीय विजय यादव प्रति सदैव ऋणी रहिरहने छु। म बाबुजेल अन्य कुनै राजनीतिक पार्टीमा जाँदिन।" भन्दै सामाजिक संस्थाका अध्यक्ष मण्डलले देवलाई माइक र रिमोट प्रदान गरेर साउण्ड सिस्टम हस्तान्तरण गरे।

कार्यक्रममा बोल्दै संस्थाका अध्यक्ष मण्डलले सहकारी संस्था र संचारकर्मीबीच सुमधुर सम्बन्ध विस्तार हुने विश्वास व्यक्त गरे।

महासंघका अध्यक्ष देवले जन्ज्योती सहकारी संस्थाले महासंघलाई प्रदान गरेको साउण्ड सिस्टमप्रति आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनहरूमा महासंघ र संस्थाबीचको समन्वयकारी भूमिका समेत विस्तार हुने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे।

छुट्टाछुट्टै दुर्घटनामा तीनको मृत्यु

जलेश्वर/महोत्तरीको दुई स्थानमा भएको मोटरसाइकल दुर्घटनामा परी एक महिलासहित तीन जनाको मृत्यु भएको छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय महोत्तरीका अनुसार पूर्व पश्चिम लोकमार्गअन्तर्गत महोत्तरीको बर्दिबास नगरपालिका ४ स्थित पञ्चधुरा मन्दिर जाने सडक नजिकै दुईवटा मोटरसाइकल आपसमा ठक्कर खाँदा दुई जनाको मृत्यु भएको हो।

मृत्यु हुनेमा सर्लाहीको ईश्वरपुर नगरपालिका-१ का

२८ वर्षीय विजयकुमार महतो र महतोत्तरीको बर्दिबास नगरपालिका-३ का २७ वर्षीय सुरज तामाङ रहेको प्रहरीले जनाएको छ।

महतो सवार भई पूर्वबाट पश्चिमतर्फ जाँदै गरेको प्रदेश २-०१-००२५ ०५९७ नंको मोटरसाइकल गए राति करिब ९ बजे विपरीत दिशाबाट बर्दिबास नगरपालिका-३ का २७ वर्षीय सुरज तामाङ र २२ वर्षीय सोनु सिंह सवार ज.१२ प.२९६१ नंको मोटरसाइकल आपसमा

ठक्कर खाएर दुर्घटना हुँदा दुवै जनाको मृत्यु भएको हो।

महतोको उपचारका क्रममा बर्दिबासको शुभ स्वस्तिक अस्पतालमा र तामाङको उपचारकै क्रममा जनकपुरस्थित रामजानकी अस्पतालमा मृत्यु भएको हो। सोही घटनामा सोनु सिंह गम्भीर घाइते भई बर्दिबासस्थित शुभ स्वस्तिक अस्पतालमा प्राथमिक उपचारपछि जनकपुर लगेको र थप उपचारका लागि काठमाडौं पठाएको प्रहरीले जनाएको छ।

कोरोना घटाउन र हटाउन जनस्वास्थ्यका मापदण्ड पालना गरौं

मास्क लगाऔं, साबुनपानीले हात धोऔं, भौतिक दुरी कायम राखौं
आफू सुरक्षित रही अरुलाई पनि सुरक्षित रहन मद्दत गरौं

मास्क लगाउनुहोस्
मैले लगाएको मास्कले तपाईंको सुरक्षा गर्छ

तपाईंले लगाउनुभएको मास्कले मेरो सुरक्षा गर्छ

हामी सबैको सामोदाारीले मात्र हामी एक अर्कालाई बचाउन सक्छौं

मास्क लगाऔं
भौतिक दुरी कायम गरौं
बेलाबेलामा साबुनपानीले हात धोऔं

हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकाको कार्यालय सप्तरी

छिन्नमस्ता गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सप्तरी

स्वास्थ्यमन्त्रीलाई ३० सुभाबः स्वास्थ्य सेवा गरिब जनताको पहुँचमा पुऱ्याइदिनुस्

नेपालको संविधान-२०७२ जारी भएपश्चात नेपालको समग्र स्वास्थ्य क्षेत्रमा अथाहः सम्भावनाबीच केही चुनौतीको महसुस भइरहेको छ। स्वास्थ्य क्षेत्र नितान्त प्राविधिक, बहुआयामिक, मानव जीवन र सेवासँग प्रत्यक्ष जोडिएकोले आमनागरिकको चासो र उच्च सरोकार हुनु स्वाभाविक हो। यो पनि सत्य हो की, स्वास्थ्य मन्त्रालय एकलैले 'स्वस्थ राज्य' निर्माण गर्न सक्दैन। यसमा विषयगत सबै निकाय र सरोकारवालाहरुको साभेदारी तथा समन्वय अपरिहार्य छ।

नेपालको संविधान अनुसारको कार्य विस्तृतीकरण तथा जिम्मेवारी बाँडफाड बमोजिम तीनै तहका सरकारका आ-आफ्ना एकल र साभ्ना काम, कर्तव्य र अधिकार छन्। सोहिबमोजिम तीनै तहका सरकार बामे सरिरहेका छन्। कोभिड-१९ संक्रमणको विश्वव्यापी महामारीसँगै अन्य अत्यावश्यक प्राथमिकतालाई समेत थाती राख्दै संक्रमणविरुद्धको लडाइँमा हातेमालो गर्दै घिसिँदै गरेको यथार्थ हामी माभ्छ।

प्रदेश र स्थानीय तहमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुलाई जनस्वास्थ्य, यसका आयामहरु तथा महत्व र योजना तर्जुमाबारे बुझाउँदा बुझाउँदै नयाँ निर्वाचनसमेत संघारमा आइसकेको छ। अधिकांश सरकारका आफ्ना प्राथमिकता तथा कार्याधिकार भित्रका नीति तथा ऐन बन्न बाँकी नै छन्।

हिजोका दिनदेखि नै केन्द्रदेखि समुदायर अभ् तल्लो तहसम्म रहेको स्वास्थ्य संरचना मार्फत परम्परागत प्राकृतिक तथा आयुर्वेदिकलगायतका उपचार विधि चलिआएका छन्। अहिले आधुनिक चिकित्सा, जनस्वास्थ्य विज्ञान र स्वास्थ्यको अन्य बहुक्षेत्रीय आयाम समेतको तादम्यता कायम गर्दै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको सर्वव्यापी पहुँच गराउनु आवश्यक छ। त्यसका लागि तीन तहकै सरकारलाई अवसर र चुनौती छन्।

संघियता कार्यान्वयनको सुरुवाती चरणमै रहेको अवस्थामा कोभिड-१९ संक्रमणले थिचिएको स्वास्थ्य प्रणालीलाई अब पहिलेकै अवस्थामा फर्काउनु पर्नेछ। त्यसैले स्वास्थ्य क्षेत्रमा गर्नुपर्ने प्राथमिकताका काम नवनिर्वाचित स्वास्थ्यमन्त्रीज्यू समक्ष राख्न चाहन्छु-

१. संविधान प्रदत्त नागरिकको स्वास्थ्य अधिकार अनिवार्य सुनिश्चितता हुने गरी नीति तथा कार्यक्रम ल्याउनुपर्ने, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तय हुँदा साविककैलाई निरन्तरता दिनुभन्दा पनि तथ्यपरक, समयानुकूल र समतामूलक तवरले विनियोजन हुनुपर्ने।

२. कोभिड-१९ महामारीको सिकाइ, भोगाइ तथा हालसम्मको व्यवस्थापकीय अनुभव र ज्ञानलाई व्यवहारमा ल्याउने गरि भोलिका दिनमा अन्य

महामारीमा समेत उपयोग हुने प्रकारले स्वास्थ्यजन्य विपद् प्रतिकार्य योजना र सोहि अनुसारको दीगो स्थायी संयन्त्र खडा गरिनुपर्ने।

३. वाह्य मुलुकसँग जोडिएको सीमानाका तथा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा स्थायी रूपमै स्वास्थ्य हेल्प डेस्क तथा क्वारेन्टिन केन्द्र स्थापना गर्नुपर्ने।

४. चिकित्सा अध्ययन क्षेत्रका सबै शैक्षिक प्रतिष्ठानहरुलाई एउटै छाता ऐनमा ल्याएर योग्यता र दक्षताका आधारमा मात्र उच्च पदाधिकारी नियुक्त र परिचालन गर्ने व्यवस्था गर्नेबीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, धरानको समस्या तत्कालै सुल्झाउनुपर्ने।

५. स्वास्थ्य सेवा जनसाधारणको लागि अत्यावश्यक भएकोले स्वास्थ्य सेवा ऐन-२०५३ द्वारा परिचालित स्वास्थ्य क्षेत्र समयानुसार आवश्यक परिमार्जन गर्दै भोलिका दिनमा छुट्टै स्वास्थ्य सेवा ऐन यथावत नै रहनुपर्ने।

६. स्वास्थ्य क्षेत्र नितान्त प्राविधिक क्षेत्र भएको तथा आपतकालीन अवस्थामा समेत चौबिसै घण्टा परिचालित हुनुपर्ने भएकाले कार्यसम्पादनमा एकरूपता र सहजताका लागि दीर्घकालीन परिकल्पनासहित स्वास्थ्यकर्मी पदपूर्तिको जिम्मेवारी, विज्ञापन, परिचालन, कार्यसम्पादन मुल्यांकन स्तरवृद्धिबढुवा सबै केन्द्र सरकारबाट मात्र हुँदा थप उत्तरदायी र गुणस्तर कायम राख्न सकिने भएकाले सोही बमोजिम गर्नुपर्ने।

७. संघियता कार्यान्वयनको सुरुवाती चरणसँगै थालनी गरिएको कर्मचारी समायोजन र फाजिल व्यवस्थापन अभ् पूरा हुन नसकेकोले न्यायोचित रूपले तत्काल पूर्णता दिनुपर्ने।

८. स्वास्थ्यकर्मीहरुको समायोजन भएपश्चात तीनै तहमा अधिकांश स्वास्थ्यकर्मीको दरबन्दी रिक्त रहेकाले यो विषय परिस्थितिमा तत्कालका लागि सबै तहकालागि संघीय केन्द्रीय लोकसेवा आयोगबाटै 'विशेष विज्ञापन' गराई विशेषज्ञ एवम् अन्य चिकित्सक तथास्वास्थ्य प्राविधिक पदहरुको पूर्ति तत्काल गरिनुपर्ने। (अधिकांश स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पताल तथा अन्य स्वास्थ्य केन्द्रको कार्यालय प्रमुख लगायत अन्य दरबन्दी अनुसार पदहरु लामो समय देखि रिक्त रहेको छ।)

९. संघियताको मर्मअनुरूप तीनै तहका लागि संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण सहजीकरण तत्काल थालनी गरि संस्थागत विकास र समयानुकूल सेवा विस्तारमा जोड दिनुपर्ने।

१०. सबै प्रदेशमा स्वास्थ्य मन्त्रालय स्थापना गरि स्वास्थ्य सेवाकै सचिवको सुनिश्चितता हुनुपर्ने।

११. हरेक गाउँपालिका र नगरपालिकामा रहने स्वास्थ्य शाखामा कम्तीमा जनस्वास्थ्य अधिकृतको नेतृत्व र अन्य विषयगत स्वास्थ्यकर्मीको समुचित दरबन्दी सुनिश्चित हुने गरि दरबन्दी संरचना परिवर्तन

विशाल सुवेदी

गरिनुपर्ने।

१२. सबै तहमा जनस्वास्थ्य कार्यक्रमका औषधि, निःशुक्र अत्यावश्यक औषधि तथा स्वास्थ्यजन्य अत्यावश्यक औजार उपकरणहरुको गुणस्तर पहिचान र निगरानीका साथै १२ महिना नै उपलब्ध हुने सुनिश्चितता गर्न केन्द्रीय तहबाट एकमुष्ट खरिद र बिडिङ गर्ने तथा अन्य तहले आवश्यकताका आधारमा सोही बमोजिम खरिद गर्ने पद्धतिको थालनी गर्दा लागत प्रभावकारी हुने।

१३. सबै प्रदेशमा रहेका प्रादेशिक जनस्वास्थ्य प्रयोगशालालाई सुदृढीकरण, क्षमता विस्तार तथा चलायमान गराई प्रदे भित्रको स्वास्थ्य विपद्द्वयवस्थापनको फोकल प्वाइन्ट बनाउनुपर्ने।

१४. जिल्ला, प्रदेश र केन्द्रीय अस्पतालहरुको विद्यमान अवस्थालाई सुदृढीकरण गरि दिनानुदिन विशिष्टीकृत सेवा थप गर्दै जानुपर्ने, स्वास्थ्य सेवाका लागि रिफरल सेवालाई व्यवस्थित गरिनुपर्ने, (स्थानीय, जिल्ला, प्रादेशिक तथा केन्द्रीय

अस्पतालकालागि समन्वयकारी संयन्त्र निर्माण हुनुपर्ने।)

१५. हालसम्म प्राप्त गरेका स्वास्थ्य क्षेत्रका उपलब्धिहरुलाई संस्थागत गर्दै दीगोपनका लागि जिल्लामा रहेका स्वास्थ्य कार्यालयको भूमिकालाई थप विस्तार गरी तीन तहका सरकारका लागि समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्दै जिल्लाभर स्वास्थ्य क्षेत्रको प्राविधिक नेतृत्व दिई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागि उत्तरदायी गराउने साथै जिल्लाभर स्वास्थ्यकर्मीसमेतको नेतृत्व हुने गरी परिचालन गर्ने

१६. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने समुदायस्तरका स्वास्थ्य संस्थाको स्तर र प्रकारमा एकरूपता ल्याउनु पर्ने।

१७. स्थानीय सरकारले सेवाको पहुँच विस्तारका लागि आफ्नै पहलमा स्थापना गर्ने र गर्दै आएका स्वास्थ्य संस्थाको गुणस्तर तथा संचालनबारेको निर्देशिका र मापदण्ड जारी गरि मूलधारमा सूचीकृत गर्दै जानुपर्ने।

१८. स्वास्थ्य बीमामा सबै नेपालीलाई अनिवार्य आवद्ध गराई

स्वास्थ्यको सर्वव्यापी पहुँच सुनिश्चितता गर्ने। निजी क्षेत्र, शैक्षिक प्रतिष्ठान तथा गैरसरकारी सेवा प्रदायक निकायहरुलाई अनिवार्य स्वास्थ्य बीमा सेवा उपलब्ध गराउनु सूचीकृत गराइ परिचालन गर्ने।

१९. जिल्लाका स्वास्थ्य कार्यालयलाई सम्बन्धित जिल्लाको निजी क्षेत्रको तहअनुसारको दर्ता, नवीकरण, नियमनका साथै स्वास्थ्य बीमा सेवा कार्यक्रम संचालन, प्रभावकारिता मूल्यांकन र नियमन गर्ने जिम्मेवारी थप गर्ने।

२०. विशेष प्रकृतिका सेवाग्राही तथा विरामी तथा तिनको स्वास्थ्य उपचार तथा पहुँचमा सहजता ल्याउनुपर्ने। (जस्तै, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, सिमान्तकृत, अपाङ्गता भएका, कडा क्षयरोग, कडा कुपोषण, एचआईभी संक्रमित आदि।)

२१. राज्य प्रति उत्तरदायी हुने गरि शैक्षिक प्रतिष्ठान, मेडिकल कलेज तथा अन्य निजी तथा विकास साभेदार गैरसरकारी क्षेत्रलाई स्वास्थ्य सेवाको पहुँच र उपभोग वृद्धि गर्न स्थान र भूगोल विशेष जिम्मेवारी तथा वितरण प्रणाली स्थापना गर्ने।

२२. स्थानीय तहका पुराना स्वास्थ्य संरचनाको भवन निर्माण र मर्मत सम्भार कार्य ठप्प नै छ। यसलाई निरन्तरता दिनुपर्ने साथै भवन निर्माणसंहिताबारे तहगत जिम्मेवारी किटानी गर्नुपर्ने।

२३. नसर्ने रोगको विद्यमान व्याप्तता अन्त्यका लागी दीर्घकालिन योजना तथा जनताको अपनत्वसहितको कार्यक्रम विकास र विस्तार गर्नुपर्ने।

२४. शहरिया तथा बह्रदो आरामदायी जीवनशैलीलाई निरुत्साहित गरि शारीरिक रूपमा सक्रिय तथा स्वस्थ जीवनयापनका लागि सबै सरकारी कार्यालय तथा कर्मचारीबाटै अनिवार्य विशेष कार्यक्रम सुरुवात गरी

आम नागरिकलाई समेत वाध्यकारी संयन्त्र सिर्जना गर्नुपर्ने। समयानुकूल सहरी स्वास्थ्य नीति ल्याउनुपर्ने।

२५. बजार तथा ठूला सहरी क्षेत्रमा रहेका वाई स्वास्थ्य संस्थामा आएर सेवा लिने सेवाग्राही न्यून हुने हुँदा त्यस्ता संस्थामा 'जनस्वास्थ्य सेवा परामर्श तथा प्रबंधन केन्द्र'को रूपमा रुपान्तरित गरिनुपर्ने।

२६. स्थानीय र प्रदेशको स्वास्थ्य क्षेत्रको लागि आवश्यक हुन आउने ऐनरनियमावली हालसम्म पनि प्रायः निर्माण हुन नसकेकोले केन्द्रबाटै मस्यौदा कानून बनाई सहजीकरणका लागि सबै तह तथा निकायमा पठाउने।

२७. स्वास्थ्य क्षेत्रका पछिल्ला प्राथमिकता तथा सवालहरुलाई विद्यालय तहका पाठ्यक्रममा समयानुकूल समाहित तथा परिमार्जन गर्नका लागि सहजीकरण गर्ने।

२८. किशोरकिशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य र पोषण क्षेत्र सुधारका लागि शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी लक्षित गरि विद्यालय केन्द्रित विशेष कार्यक्रम संचालन सहजीकरण गर्ने।

२९. स्वास्थ्य क्षेत्रसँग प्रत्यक्ष सरोकार रहने अन्य एजेन्डामा विशेष निगरानी राख्ने। (जस्तै, पेसागत स्वास्थ्य, सडक सुरक्षा, वातावरण प्रदूषण, कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, जलवायु परिवर्तन, लैंगिक हिंसा आदि।)

३०. मानव जीवन र सेवासँग जोडिएको स्वास्थ्य क्षेत्रका विविध विषय अध्ययनका लागि विद्यार्थीहरुलाई उत्प्रेरित गराई, अध्ययनपश्चात स्वदेशमैसेवा गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने।

३१. खोज, अध्ययन र अनुसन्धानमा समेतलाई बढवा दिन शैक्षिक प्रतिष्ठान, मेडिकल कलेज तथा विश्वविद्यालयका साथै विद्यार्थीहरुलाई परिचालन,सहायता र उत्प्रेरणा हुने खालका कार्यक्रम गर्ने। स्वास्थ्य खबरबाट

तिलाठी कोइलाडी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सप्तरी

अनलाइन सञ्चारमाध्यमबाट पत्रकार आचारसंहिता उल्लङ्घन बढ्दो

काठमाडौं/प्रेस काउन्सिल नेपालले पछिल्लो समय अनलाइन र युट्युबका सामग्रीप्रति जनगुनासो बढ्दै गएपछि मुलुकभरका सञ्चारमाध्यमको नियमन गर्दै आएको छ।

सवैभन्दा बढी अनलाइन सञ्चारमाध्यमले पत्रकार आचारसंहिता उल्लङ्घन गरेको देखिएको भन्दै त्यस्ता माध्यमबाट आएका सामग्रीबारे काउन्सिलमा उजुरी बढ्दो छ।

चालु आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को पहिलो ३ महिना (साउन, भदौ र असोज) मा काउन्सिलमा ६८ वटा उजुरी दर्ता भएको छ। तीमध्ये अनलाइन मिडियाविरुद्ध ५२, छापामाध्यम विरुद्ध आठ, टिभीविरुद्ध तीन, अनलाइन टिभीविरुद्ध एक, युट्युब मिडियाविरुद्ध तीन र अन्य एक रहेका छन्।

विगत तीन महिनामा रेडियोविरुद्ध भने कुनै उजुरी परेको देखिँदैन। त्यसमध्ये २९ वटा उजुरी फछ्यौट भएको र कारवाहीका विभिन्न प्रक्रिया पूरा गर्नुपर्ने हुँदा बाँकी (३९) उजुरी फछ्यौटको प्रक्रियामा रहेको काउन्सिलका प्रवक्ता दीपक खनालले जानकारी दिनुभयो। ६८ मध्ये साउन र भदौ महिनामा २९/२९ र असोजमा १० वटा उजुरी परेको देखिन्छ। प्रदेशगत रूपमा अध्ययन गर्दा यस्तो उजुरी वाग्मती प्रदेशबाट ५४, गण्डकी प्रदेशबाट चार, लुम्बिनी र प्रदेश नं १ बाट तीन/तीन, प्रदेश नं २ र सुदूरपश्चिम प्रदेशबाट दुई/दुई तथा कर्णाली प्रदेशबाट एकवटा परेको छ।

काउन्सिलले अनधिकृत तवरले सञ्चालनमा आएका न्युज पोर्टलहरूलाई दर्ता प्रक्रियामा

आउन आग्रह गरेको छ। प्रवक्ता खनालले दर्ता बिना सञ्चालित न्युज पोर्टलहरू र युट्युब च्यानलहरूलाई कानुनी दायरामा ल्याउन सञ्चालकलाई आग्रह गर्नुभयो। काउन्सिलले गत जेठको दोस्रो साता यता ७८ वटा न्युज पोर्टललाई दर्ता प्रक्रियामा ल्याउन पत्राचार गरेको छ। प्रवक्ता खनालले भन्नुभयो, “अनधिकृत रूपमा सञ्चालित ती न्युज पोर्टललाई कानुनी दायरामा ल्याउन र पत्रकार आचारसंहिताको पूर्ण पालना गराउनका लागि सचेतसमेत गराएको छ, तीमध्ये नौवटा न्युज पोर्टलले कानुनी प्रक्रिया पूरा गरिसकेका छन् भने आचारसंहिता पालना गर्ने लिखित

सम्झौतापश्चात् काउन्सिलमा सूचीकृतसमेत भएका छन्।”

काउन्सिलले पत्रकारिताको व्यावसायिक अभ्यासलाई उच्च पेसागत, मर्यादित, जवाफदेही एवं उत्तरदायी बनाउने उद्देश्यले पत्रकार आचारसंहिता-२०७३ जारी गरेको थियो। आचारसंहितामा सार्वभौमसत्ता, राष्ट्रिय एकता र सामाजिक सद्भावमा खलल पुग्ने, भेदभाव हुने गरी र निजी स्वार्थपूर्तिका लागि सूचनाको सम्प्रेषण र हिंसा, आतङ्क, अश्लीलता र अपराधलाई प्रश्रय हुनलगायत पत्रकार र सञ्चारमाध्यमले गर्न नहुने भनी उल्लेख गरिएको छ।

उजुरीकर्ता र सम्बन्धित मिडियाका सञ्चालक/सम्पादक/प्रतिनिधिबीच काउन्सिलको रोहवरमा छलफलमार्फत मेलमिलाप गराउने क्रम जारी राखिएको छ। काउन्सिलले विगत ३ महिनामा ६ वटा त्यस्ता छलफल गराइएकामा एउटालाई मेलमिलाप गराइएको छ। बाँकी पाँचवटा छलफलको प्रक्रियामा रहेका छन्। आचारसंहिताको सीमाभित्र रही सञ्चार सामग्री दिन र स्वस्थ पत्रकारिताको विकासमा सहयोग पुऱ्याउन काउन्सिलले सम्बन्धित सबैमा आग्रहसमेत गरेको छ।

सवारी दुर्घटनामा ...

पठाइएको तथा घटना सम्बन्धमा थप अनुसन्धान कार्य भई रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ।

यस्तै पूर्वपश्चिम राजमार्ग अन्तर्गत सप्तरीको शम्भुनाथ नगरपालिकास्थित मिलनचौकमा मोटरसाइकललाई बसले ठक्कर दिँदा सप्तरीको बलान विहल गाउँपालिका ६ रौतहट बस्ने ४० वर्षीय प्रमोद मण्डल रहेका छन्।

ठक्करबाट शरीरका विभिन्न भागमा चोट लागेर गम्भीर घाइते भएका मण्डललाई विराटनगरस्थित न्युरो अस्पतालमा भर्नाका लागि पठाइए पनि उपचारका क्रममा शनिवार मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ।

मृतक मण्डल आफ्नो घरबाट सप्तरीको वीरेन्द्र बजारदेखि उत्तर चुरेजङ्गलमा अर्वास्थित शानि

मन्दिरमा पूजा गर्न जाने क्रममा दुर्घटनामा परेको हो।

त्यस्तै मोटरसाइकल चालक सोही ठाउँ बस्ने ३२ वर्षीय अमरनाथ यादवको पनि दुर्घटनामा परी गम्भीर अवस्था रहेको र उनको लहानस्थित सप्तऋषि अस्पतालमा उपचार भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

पश्चिमबाट पूर्वतर्फ जाँदै गरेको सऱप ३३३३ नंको मोटरसाइकललाई सोही दिशातर्फ जाँदै गरेको ना५ख ९००० नंको बसले पछाडिबाट मोटरसाइकललाई ठोक्किएको थियो।

मधेशको मुद्दा ...

व्यक्तिलाई सदस्यता वितरण गरि पार्टीमा भित्रियाएका छन्।

पार्टीका कार्यकारणी सदस्य समेत रहेकी नेतृ ठाकुरले जसपा सत्ताको राजनीतिमा लागि सकेको बताउँदै उसले मधेशको मुद्दालाई विसर्जन गरेको आरोप समेत लगाइन्।

हरेक वर्गको सम्मान र अधिकार दिलाउन तथा मधेशमा विकासका लागि महिला सशक्तीकरण अति आवश्यकता रहेको उनको भनाई थियो।

लोसपा नेता मुसहरू यादवको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा लोसपा नेता राजेन्द्र प्रसाद यादव राजाबाबु, लोसपा नेता गजेन्द्र मण्डल, लोसपा सप्तरी अध्यक्ष सुनिल भा, अमरनाथ मण्डल, राजगढ गापा २ का वडा अध्यक्ष ललित नारायण सिंह लगायतले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए।

यता सोही अवसरमा बनैनिया, नर्घोसहितका विभिन्न पार्टी परिवर्त्याग गरी लोसपा पार्टीमा प्रवेश गरेका छन् भने नवप्रवेशीहरूलाई संघिय संसद तथा लोसपा केन्द्रीय कार्यकारणी समिति सदस्य चन्द्रकान्त चौधरी तथा केन्द्रिय कार्यकारणी समिति सदस्य पुष्पा ठाकुर लगायतले फुलमाला, अविर् लगाई पार्टीमा स्वागत गरेका थिए।

अन्तर्राष्ट्रिय समाचार

बेलायतका एक सांसदको छुरा प्रहार गरी हत्या

लन्डन/बेलायतको कन्जभेन्टिभ पार्टीका सांसद सर डेभिड एमेसको शुक्रवार हत्या भएको बताइएको छ। छुरा प्रहार गरेर उहाँको हत्या गरिएको समाचारमा जनाइएको छ।

यस हत्याको घटनालाई प्रहरीले आतंककारी हमला भनेको छ। सांसद डेभिडको उहाँको आफ्नै निर्वाचन क्षेत्रको एक चर्चमा हत्या भएको हो।

उहाँको निर्वाचन क्षेत्र एसेक्सस्थित एक चर्चमा मतदाताहरूसँगको भेटघाटका क्रममा छुरा प्रहार गरिएको थियो। त्यस हत्याको आरोपमा प्रहरीले एक २५ वर्षीय व्यक्तिलाई गिरफ्तार गरिएको जनाएको छ। त्यस स्थलबाट प्रहरीले चक्कु भेटेको जनाएको छ। प्रहरीले यस हत्यामा संलग्नलाई पक्राउ गरिएको जनाएको छ र अनुसन्धान जारी रहेको बताएको छ।

यस हत्याको घटनाको अनुसन्धान गरिरहेको प्रहरीले टोलीले यसमा आतंकवादीको हात रहेको प्रारम्भिक अनुसन्धानमा देखिएको बताएको छ। बेलायतका प्रधानमन्त्री बोरिस जोन्सनले एक राम्रा राजनीतिज्ञ गुमाउनु परेको भन्दै त्यस दुःखद निधनप्रति शोक व्यक्त गर्नुभएको छ।

सांसद डेभिड ६९ वर्षका हुनुहुन्थ्यो। उहाँ सन् १९८३ देखि सांसद रहनुभएको थियो। सांसद डेभिड आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रमा मतदाताहरूसँग भेटघाट कार्यक्रममा रहेका बेला हत्या भएको बताइएको छ। एजेन्सी

अफगानिस्तानको कान्दाहारमा भएको हमलामा ३२ को मृत्यु, ६८ जना घाइते

काबुल/अफगानिस्तानको कान्दाहार शहरमा रहेको एउटा मस्जिदमा शुक्रवार भएको बम विस्फोटमा परी ज्यान जानेको संख्या ३२ पुगेको छ।

सिया मुस्लिम समुदायका नागरिकको सो मस्जिदमा शुक्रवारको प्रार्थनाका बेलामा सो विस्फोट भएको थियो। शुक्रवार अपराह्न एकै पटक तीन वटा विस्फोट भएको थियो।

विस्फोटमा परेर कम्तीमा ३२ जनाको ज्यान गएको छ भने अरु कम्तीमा पनि ६८ जना घाइते भएका छन्। उक्त मस्जिदका भ्यालका सिसाहरू फुटेको र शवहरू भुइँमा देखिएका तस्वीरहरू सञ्चारमाध्यमहरूले दिएका छन्।

तीनजना हमलाकारीले आक्रमण गरेको प्रत्यक्षदर्शीहरूले एक स्थानीय पत्रकारलाई बताएका छन्। प्रत्यक्षदर्शीका अनुसार एकजना आक्रमणकारीले सो मस्जिदको प्रवेशद्वारमा विस्फोट गराएको हो।

अरु दुई जना भने मस्जिदको भित्रै प्रवेश गरेर आक्रमण गरेका थिए। त्यस समयमा सो मस्जिदमा शुक्रवारको प्रार्थना भइरहेको थियो। शुक्रवारको साप्ताहिक प्रार्थना भएकाले मस्जिद पूरै भरिभराउ रहेको थियो। सोही मौका छोपेर यस्तो हमला गराइएको अनुमान गरिएको छ।

तालिबानका सशस्त्र लडाकूहरूले पनि घटनास्थलमा सुरक्षा दिइरहेको बताएको छ। साथै यहाँका मस्जिदमा हिंसात्मक हमला हुने गरेकाले सुरक्षाकर्मीहरूले पनि मस्जिदमा सुरक्षा दिइरहेको बताइएको थियो। एजेन्सी

काबुल हमलाको सुरक्षा परिषद र पाकिस्तानद्वारा निन्दा

इस्लामावाद/अफगानिस्तानको कान्दाहार शहरमा रहेको एक मस्जिदमा शुक्रवार भएको बम विस्फोटको पाकिस्तानले कडा शब्दमा निन्दा गरेको छ।

पाकिस्तानको विदेश मन्त्रालयले शुक्रवार साँझ नै एक विज्ञप्ति प्रकाशन गरी सो हमलाको निन्दा गरेको हो। नागरिकले आफ्नो धार्मिक आस्था व्यक्त गर्ने मस्जिद जस्तो स्थानमा गएर उनीहरूको हत्या गर्नु एक प्रकारको जघन्य अपराध भएको सो विज्ञप्तिमा जनाइएको छ।

शुक्रवार अफगानिस्तानको कान्दाहारस्थित सिया मुस्लिम समुदायका नागरिकको उक्त मस्जिदमा प्रार्थनाका बेलामा भएको सो विस्फोटमा परी ३२ जनाको ज्यान गएको बताइएको छ।

शुक्रवार अपराह्न एकै पटक तीन वटा विस्फोट भएको र ती विस्फोटमा परेर कम्तीमा ३२ जनाको ज्यान गएको तथा भने अरु कम्तीमा पनि ६८ जना घाइते भएका अफगानिस्तानको सुरक्षा निकायले जनाएको छ।

साथै सो हिंसात्मक हमलाको संयुक्त राष्ट्रसंघको सुरक्षा परिषदले पनि निन्दा गरेको छ। सुरक्षा परिषदको शुक्रवारको बैठकले सो हमलाको निन्दा गर्दै यस्ता जघन्य अपराधमा संलग्नहरूलाई कडा भन्दा कडा कारवाही गर्न पनि माग गरेको छ।

शुक्रवार तीनजना हमलाकारीले आक्रमण गरेको प्रत्यक्षदर्शीहरूले बताएका छन्। प्रत्यक्षदर्शीका अनुसार एकजना आक्रमणकारीले सो मस्जिदको प्रवेशद्वारमा विस्फोट गराएको र अरु जना भने मस्जिदको भित्रै प्रवेश गरेर आक्रमण गरेका थिए। त्यस समयमा सो मस्जिदमा शुक्रवारको प्रार्थना भइरहेकाले गर्दा धेरै नागरिकको ज्यान गएको बताइएको थियो। एजेन्सी

खाद्य उद्योगी किराना पसल सञ्चालक एवं होटेल, मिठाई पसल रेष्टुरेन्ट सञ्चालकमा खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय राजविराजको अनुरोध

१. खाद्य पदार्थ एवं तैयारी खानेकुरालाई छोपेर राख्नुहोला एवं पूर्ण लेवल वितरण भएको पदार्थ प्रयोग गर्नु होला।
२. बासी सडेगलेका एवं किंग्मा भनकेका खानेकुराहरू नबेच्नु होला।
३. पकाउनु पर्ने वा तारेर खाने कुनै पनि खानेकुरामा रंगको प्रयोग नगर्नुहोला।
४. तेलको प्रयोगमा सावधानी अपनाउनु होला साथै एउटै तेललाई पटक-पटक प्रयोग नगर्नुहोला।
५. मिठाईमा हाईड्रो जस्ता अखाद्य रंग प्रयोग नगर्नुहोला।
६. पिउने पानीलाई स्वच्छ र सफा तरिकाले राख्नुहोला।
७. खाद्य पदार्थ तैयार गर्ने र बाँड्ने ब्यक्तिको आफ्नो ब्यक्तिगत सर-सफाईमा ध्यान दिनु होला।
८. किराना पसल सञ्चालकहरूले ब्याच नम्बर उल्लेख नभएको उत्पादन मिति, उपभोग्य मिति सकेको खाद्य पदार्थ बिक्री वितरण नगरौं।
९. खाद्य उद्योगीले खाद्य अनुज्ञापत्र लिई मात्र उत्पादित खाद्य पदार्थ बिक्री वितरण गर्नुहोला।
१०. मासु ब्यवसायीले अखाद्य रंगको प्रयोग नगर्नुहोला।

गुनासोका लागि

खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय राजविराज, सप्तरी

०३१-५२२५२३

सात सय ४४ राँगाको बलि प्रदान

राजविराज/सप्तरीको भारदहस्थित कंकालिनी भगवती मन्दिरमा यस पटकको दशैँमा सात सय ४४ वटा राँगाको बलि प्रदान भएको छ।

नेपालकै प्रसिद्ध कंकालिनी भगवती शक्तिपीठमा महानमवीका दिन विहीवार सात सय ४४ राँगाको बलि प्रदान गरिएको मन्दिर विकास समितिले जनाएको छ।

गत वर्ष कोरोना महामारीका कारण राँगा बलिमा कमी आएपनि यसवर्ष भने बढी नै बलि प्रदान गरिएको जनाइएको छ। मन्दिर विकास समितिको निर्णयअनुसार गोलाप्रथाद्वारा सबैभन्दा पहिला सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका-१ भलुवा निवासी जगदिश यादवको राँगा बलि प्रदान गरिएको थियो।

विहीवार विहान ११ बजेर ३० मिनेटबाट सुरु भएको बलि साँझ ८ बजे सम्पन्न भएको थियो। कंकालिनी भगवती मन्दिरमा घटस्थापनादेखि

महानमवी सम्म करिब २० हजारको हाराहारीमा खसीबोकाको बलि दिइएको थियो।

गत वर्ष कंकालिनी भगवती मन्दिरमा तीन सय ८५ वटा राँगा र हजारौँको संख्यामा खसीबोकाको बलि दिइएको थियो। अधिल्ला वर्षमा कोरोनाको महामारीका कारण नेपाल-भारत सीमा नाका बन्द हुँदा त्यहाँका भक्तजनहरू आउन नसकेकाले यस पटक धेरै भक्तजनहरू आएका थिए।

गत वर्ष सप्तरी जिल्लासहित देशभरि कोरोना महामारीको प्रभाव परेको थियो। कोरोनाका कारण दशैँमा जिल्लाको कंकालिनी भगवती र छिन्नमस्ता भगवतीसहित विभिन्न ठाउँमा मेला समेत लागेको थिएन।

कंकालिनी मन्दिरमा बडादशैँको महानमवीका दिन ठूलो मेला पनि लाग्ने गर्दछ। यस वर्ष कोभिड महामारीको कमीले गर्दा नेपाल-भारत सीमा नाका खुल्ला भएका

कारण मेला भर्न हजारौँ मानिस आएका थिए। नेपालको सप्तरी जिल्लासहित सिरहा, धनुषा, उदायपुर, सुनसरी, मोरङ, झापा र छिमेकी राष्ट्र भारतको बिहार राज्यको सुपौल, मधुवनी अररिया लगायतका ठाउँबाट यहाँ दर्शनार्थीहरू आउने गरेका छन्।

त्यस्तै सप्तरीकै प्रसिद्ध छिन्नमस्ता भवती मन्दिरमा पनि घटस्थापनादेखि महानमवीसम्ममा करिब २० हजारको हाराहारीमा खसी बोकाको बलि दिइएको छ। त्यहाँ पनि घटस्थापनादेखि महानमवीसम्म मेला लागेको थियो।

आफ्नो मनोकामना एवं भाकल पूरा भएपछि नेपालको विभिन्न जिल्ला र छिमेकी राष्ट्र भारतको बिहार राज्य अन्तर्गतका विभिन्न जिल्लाबाट पनि राँगाको बलि चढाउन भक्तजनहरू आएका पण्डित मिरकुञ्जय भाले बताए।

छात्रालाई प्लस टू पढ्ने सम्पूर्ण खर्च नगरपालिकाले व्यहोर्ने

राजविराज/सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका नगरभित्र एसइई उत्तीर्ण गरेकी छात्रालाई प्लस टू पढ्ने र प्लस टूमा लाग्ने खर्च नगरपालिकाले व्यहोर्ने भएको छ।

नगरप्रमुख शैलेश साहका अनुसार एसइई उत्तीर्ण गरेपछि माथिल्लो तहको शिक्षा ग्रहण गर्ने

छात्राको सङ्ख्या अत्यन्त न्यून देखिएकाले उनीहरूलाई उच्च शिक्षामा पहुँच बढाउन नगर सभाले निर्णय गरेर यस वर्षदेखि कार्यान्वयनमा ल्याइएको हो।

शिक्षित समाज स्थापनाका लागि एसइई उत्तीर्ण गरेकी छात्रालाई प्लस टू पढाइने योजना नगरपालिकाले ल्याएको र कक्षा

११ मा भर्ना हुने छात्राको रजिष्ट्रेसन शुल्क, परीक्षा शुल्क र मासिक शुल्कसमेत नगरपालिकाले नै व्यहोर्ने उनले बताए।

यसैगरी दलित छात्र तथा छात्रालाई सिटिइभिटी अन्तर्गतका कलेजमा पढ्न लाग्ने खर्चको ५० प्रतिशत नगरपालिकाले व्यहोर्ने नगर प्रमुख साहको भनाई छ।

माइक्रोबस र मोटरसाइकल ठोकिँदा एकको मृत्यु

राजविराज/सप्तरीको तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका-८ खाँडो नजिक बुधवार माइक्रोबस र मोटरसाइकल एक आपसमा ठोकिँदा एक जनाको मृत्यु भएको छ।

राजविराज-हनुमाननगर सडक खण्ड अन्तर्गत राजविराजबाट विराटनगर जादै गरेको ना १ ज ७४१८ नम्बरको माइक्रोबसले विपरित दिशाबाट आइरहेको स २ प ३४८९ नम्बरको मोटरसाइकललाई ठक्कर दिएको थियो।

ठक्करबाट मोटरसाइकलको पछाडि सवार हनुमाननगर कङ्कालिनी नगरपालिका-१० बस्ने १६ वर्षका सम्रिधकुमार सिंहको मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। ठक्करबाट गम्भिर घाइते उनलाई उपचारको लागि विराटनगरतर्फ लाने क्रममा बाटोमा नै मृत्यु भएको

प्रहरीले जनाएको छ।

यस्तै मोटरसाइकल चालक सप्तरीको हनुमाननगर कङ्कालिनी नगरपालिका-१० बस्ने २२ वर्षको अरविन खड्गा घाइते भएका छन्। उनको राजविराजस्थित गजेन्द्र नारायण

सिँ अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ।

यता मोटरसाइकल र माइक्रोबसलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको र घटना सम्बन्धमा थप अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ।

नुहाउने क्रममा कोशीमा डुबेर किशोरीको मृत्यु

राजविराज/सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका वडा नं. १२मा कोशी नदीमा नुहाउने क्रममा डुबेर एक किशोरीको मृत्यु भएको छ।

स्थानिय धिरेन्द्र देवको १८ वर्षिया छोरी प्रियंका कुमारी देवको कोशी नदीमा नुहाउने क्रममा डुबेर मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय

सप्तरीले जनाएको छ।

नदीमा डुबी रहेको अवस्थामा स्थानिय मानिसहरूले देखेपछि उनीहरूले नदीबाट बाहिर निकाली उपचारको लागी राजविराजतर्फ पठाएको थिए।

उपचारकै क्रममा गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराजमा उनको मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ।

NOVEL CORONA VIRUS (nCOV)

सर्वसाधारणका लागि जनचेतनामुलक संदेश

नोवेल कोरोना भाइरसका मुख्य लक्षणहरू

ज्वरो

(१००.४°F भन्दा माथि)

श्वास प्रश्वासमा

अत्याधिक समस्या

रुघा र खोकी

"नोवेल कोरोना भाइरस प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हप्ता भित्र रुघाखोकी लागेमा, ज्वरो आएमा, घाँटी/टाउको दुखेमा, श्वासप्रश्वासमा अत्याधिक समस्या भएमा तुरुन्त नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने।"

नोवेल कोरोना भाइरसबाट कसरी आफू र अरूलाई बचाउने?

नियमित रूपमा साबुन-पानीले हात धुने।

खोकदा र हाँछ्यु गर्दा नाक र मुख छोप्ने।

फ्लू जस्तो लक्षण (Flu-like symptoms) देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने।

फ्लू जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रहने।

जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्छीसँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने।

पशुजन्य मासु तथा अन्डा राम्रोसँग पकाएर मात्र खाने।

अनुरोधकर्ता :

कंचनरूप नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सप्तरी

कोभिड-१९ व्यवस्थापन सम्बन्धि परिवारका सदस्यले जानौंपर्ने थ्री पाँच पटण

पटण १ कोभिड-१९ संक्रमण लक्षणको आरम्भ लागेको छ भने तुरुन्त पीसीजेर परीक्षा गर्नुपर्ने।	पटण २ संक्रमितलाई छुट्टै कोठामा राख्ने, पीठिका नकेलुसुत सुक्नुपर्ने, अन्न खाने र संक्रमितले प्रयोग गरेका सामान अलग राख्नुपर्ने।
पटण ३ जबो र अङ्गिठको रगत प्यानथिडोसोल सुक्नुपर्ने। यदि उपरोक्त कसैको कसैको संक्रमितको सिकाइमा संक्रमितको लक्षणको अवस्थाको उतर आउँछ भने तुरुन्त पीसीजेर परीक्षा गर्नुपर्ने।	पटण ४ सन्तान अतिरञ्जको लागि कज्जो अन्वयको जन्तुसुत लक्षण, संक्रमित व्यक्तिले खाने हेरवाह गर्नुपर्ने। टोपल वा बोली लम्बेरिज बालेमा तुरुन्त अस्पताल लानी।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

कोरोना महामारीको समयमा
माया, सद्भाव र स्याहार छ जति जरुरी उतिकै महत्त्वपूर्ण छ भौतिक दूरी

विदेशबाट घर फर्कँदा परिवारजन र साथीभाइसँग घुलमिल हुनु अगाडि अनिवार्य रूपमा १० दिनसम्म होम क्वारेन्टाइनमा बस्नुपर्ने।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

देश विदेशबाट पठाइएको रकम तुरुन्त भुक्तानी लिनका लागि सम्भन्नुहोस्।

हाम्रो सेवाहरु

नेपाल सहकारी संस्था लि. राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५२९०९६

ipay remit, CITY EXPRESS, Best Remit, prabhu Money Transfer, IME International Money Express, himal remit, CG Money